

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Musica Aeterna

Artur Lemba 140

Arete Kerge ^{SOPRAN}

Triin Ruubel ^{VIIUL}

Mari Poll ^{VIIUL}

Henry-David Varema ^{TŠELLO}

Mihkel Poll ^{KLAVER}

Age Juurikas ^{KLAVER}

Sten Lassmann ^{KLAVER}

Maksim Štšura ^{KLAVER}

Sven-Sander Šestakov ^{KLAVER}

24.09.2025 – 19.00

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia suur saal

Artur Lemba (24.09.1885 – 21.11.1963)

Klaverisonaat nr 1 (1950)

Allegro moderato

Tema con variazioni

Andante („Linakatkuja“ rahvaviisi teemal)

Variatsioon I: Poco animato

Variatsioon II: Allegro non troppo

Variatsioon III: Listesse tempo

Variatsioon IV: Moderato pastorale

Variatsioon V: Presto (Skertso)

Variatsioon VI: Allegro vivace

Maksim Štšura (klaver)

Sonatiin nr 1 (Süit) viiulile ja klaverile (1954)

Prelüüd (Pastoraal). Allegro giocoso

Canzonetta (Laul). Andante sostenuto

Labajalg (Rahvas pidutseb). Allegro scherzoso

„Hällilaul“ (loomisdaatum teadmata)

„Armastuse poeem“ (1921–1922)

Triin Ruubel (viiul)

Sten Lassmann (klaver)

Klaveritrio nr 2 (1935)

Moderato maestoso

Andante tranquillo

Allegro moderato

Mari Poll (viul)

Henry-David Varema (tšello)

Mihkel Poll (klaver)

Vaheaeg

„Fantaasia eesti rahvaviisidele“ (1928)

Sven-Sander Šestakov (klaver)

Romansid:

Tekst: Johannes Semper

„Lilled palavikus“

Tekst: Aleksei Apuhtin (vene keeles), eesti keelde tõlkinud Ernst Enno

„Me kenas kohakeses“ (publ 1904)

Tekst: Maria Lemba (vene keeles), eesti keelde tõlkinud Aino Otto

„Pargi teedel“

Tekst: Tatjana Štšepkina-Kupernik (vene keeles),
eesti keelde tõlkinud Otilie Lukk
„Küll koovad imekangast...” (publ 1904)

Arete Kerge (sopran)

Sven-Sander Šestakov (klaver)

Sümfooniline süit kahele klaverile (1946)

Moderato con moto

Skertso. Allegro vivace quasi presto

Teema. Andante (Pastoraal)

I variatsioon: Tranquillo

II variatsioon: Gavott

III variatsioon: Marcia

IV variatsioon: Elegiaco

V variatsioon: Grazioso scherzando

Finaal. Allegro

Age Juurikas (klaver)

Sten Lassmann (klaver)

Just täna, 24. septembril 2025, täitub 140 aastat klaverikunstniku, helilooja, pedagoogi ja muusikakriitiku **Artur Lemba** sünnist. Ühes oma vanema venna Theodoriga oli ta esimesi Eesti kutselisi pianiste. Venna käe all said alguse ka Arturi klaveriõpingud, mis andsid talle piisava ettevalmistuse astuda 14-aastaselt Peterburi konservatooriumi klaveriklassi. Seal sai tema õpetajaks karmi mainega professor Carl van Arck, kellele ettemängimist on Artur Lemba oma mälestustes meenutanud:

Teadsin, et professor on väga range ja nõudlik, sellepärast istusin ärevusega klaveri taha ja mängisin Crameri do-minoor etüüdi, esimese osa Beethoveni 7. sonaadist ja Verdi-Bendeli fantaasia ooperi „Maskiball“ teemale. Nähtavasti jäi van Arck minu esitusega rahule, sest andis mulle kirja konservatooriumi direktori Bernhardi nimele, milles avaldas nõusolekut mind õppemaksust vabastatud õpilasena nooremale kursusele vastu võtta. Sellega tegi ta minu jaoks erandi. 1899. aasta sügisel sooritasin ametliku eksami ja sain tema õpilaseks.

Pärast van Arcki surma jätkas Lemba klaveritundidega prof Viktor Tolstovi ja Jossif Borovka juhendamisel; paralleelselt õppis ta prof Nikolai Solovjovi kompositsiooniklassis, saades olulisi mõjutusi oma orkestratsiooni- ja teooriaõppejõult Nikolai Rimski-Korsakovilt, kelle näpunäited kujundasid otsustavalt Lemba muusikalist maitset ja helikeelt. 1908. aastal lõpetas ta konservatooriumi hiilgavate tulemustega mõlemal erialal: pianistlike saavutuste eest omistati talle väike kuldmedal ja Rubinsteini-nimeline preemia, millega kaasnes „Schröderi“ firma kontsertklaver, ning loomingul alal suur hõbemedal. Lõpuaktusel tõendas ta kahel erialal omandatud oskusi sellega, et esitas oma esimest klaverikontserti – see on siiani tema tunnustatuim suurteos. Vahetult pärast lõpetamist pakuti 23-aastasele Lembale tema *alma mater*'is klaveriõppejõu kohta ning 30-aastaselt nimetati ta professoriks.

Noor pedagoog oli ümbritsetud aupaistega, sest ta oli hiilgavalt sooritanud lõpueksamid. Ta oli delikaatne, tagasihoidlik ja väliselt meeldiv, mistõttu sai kohe õpilaste jumaldusobjektiks ning jäi selleks kogu oma pedagoogitegevuse ajal Peterburi konservatooriumis.

(Veera Lensin „Artur Lemba: pianist ja pedagoog“, 1977)

Artur Lemba töötas Peterburi konservatooriumis 1920. aastani, mille kõrval tegutses aktiivselt ka interpreedina. Oma esimese soolokontserdi andis ta 26. oktoobril 1909 konservatooriumi väikeses saalis, pälvides rohket tähelepanu ja kajastamist. Näiteks kirjutas üks Peterburi ajaleht (27.10.1909):

... kontsertant esitas suurepärase tehnilise väljapeetusega kogu oma ulatusliku ja kaunis mitmekesise kava. Peale virtuoossuse on härra Lemba väga musikaalne, tal on hea maitse ning kõik suurepärase pianisti omadused: tema mängu kuulatakse suure naudinguga.

1920. aastal pöördus Lemba tagasi kodumaale ning õpetas kuni pensionile minekuni Tallinna Kõrgemas Muusikakoolis, hilisema nimega Tallinna Konservatooriumis, olles ühe õppeaasta (1921/1922) ametis ka Helsingi Muusikakoolis. Tema klaveriõpilaste hulka kuuluvad Valentina Riives, Elsa Avesson, Olav Roots, Villem Reimann, Veera Lensin jt. Samuti jätkas ta kontserditegevust, esinedes lisaks Eestile naaberriikides ja kaugemalgi. Soolopianisti karjääri kõrval mängis ta erinevates kammeransamblites, juhatas koore ja orkestreid ning töötas aastatel 1922–1939 ajalehes Vaba Maa muusikakriitikuna.

Heliloojana on Artur Lemba mitme märgilise teose autor – tema sulest pärinevad eesti muusikaajaloo esimene ooper („Sabina“, 1905), sümfoonia (1908) ja klaveritrio (1929). Väljapaistva pianistina komponeeris ta enim klaverimuusikat, mille hulgas on viis kontserti, kaks sonaati ja rida

väikevorme. Selle kõrval oli ta produktiivne paljudes teisteski žanrides, mille amplituud ulatub romanssidest ooperiteni ja instrumentaalpaladest sümfooniateni. Tema loomingut iseloomustab meisterlik tehnika ja vormitunnetus ning lüüriilise kallakuga klassikalis-romantiline helikeel, millele 20. sajandi kõikvõimalikest „ismidest“ hoidunud Lemba lõpuni truuks jäi. Arvustajad panid talle pahaks lähtumist vene akadeemilise romantismi traditsioonidest ning eesti rahvusliku omapära puudumist. Lemba ambivalentsest kohast eesti muusika omaaegses kontekstis on kõnelenud muusikateadlane Tiia Järg Klassikaraadio saates, mis läks eetrisse seoses helilooja 130. juubeliga (20.09.2015):

Artur Lemba koht eesti muusika kujunemisloos on kahetine. Särav õppeaeg ja pedagoogitöö Peterburi konservatooriumis, pianistlikud esinemised nii solistina kui ansamblistina ühelt poolt, teisalt kriitika pidev rahulolematuus Lemba kui helilooja teostega, millest tundub, on asjatu otsida novaatorlikke jooni. See, mille nimel töötasid Lemba eesti kolleegid-heliloojad Lemba kaasajal: rahvusliku helikeele otsimine ja kujundamine, rahvusmuusika areng – Lembat see ei puuduta. Või tuleks arvata, et tal selleks sisemine tarve puudub.

Kui eesti muusikalises kirjasõnas on leidnud põhjalikumalt käsitlemist eeskätt need Lemba kaasaegsed (nt Tobias, Saar, Kreek, Tubin, Eller), kes paistsid silma uudse helikeele otsingutega, siis traditsioonidele kindlaks jäänud Lemba loomingu kohta infot napib. Huvi tema muusika kirjastamise ja esitamise vastu on viimasel ajal siiski tõusuteel – nii näiteks on pianist Sten Lassmann võtnud ette Lemba kogu kammermuusika väljaandmise (tänavu ilmub sarja esimene plaat koos viiuldaja Triini Ruubeliga) ning trio Poll-Varema-Poll salvestas Lemba esimese klaveritrio oma ansambli esikplaadile (2021), mis sai idee soovist tõsta esile just Artur Lemba pärandit.

„A. Lemba põhiliselt lüürilise ilmega muusika tuikab mahedalt ja areneb ladiusalt, kuid pealispinnaliselt, ei puuduta sügavamaid ja vastuolulisemaid nähtusi ega probleeme. Omades laitmatut tehnikat ja tasakaalukat vormi ning stiilitunnet, musitseerib Lemba rahulolus enda ja ümbrusega,“ kirjutab tema kohta muusikateadlane Karl Leicter („Eesti muusika II“, 1975).

Käesoleval juubelikontserdil ettekandele tulev valik Lemba klaveri- ja kammerteoseid ning soololaule pakub publikule suurepärase võimaluse mõtiskluseks, millisena mõjub tema muusika tänasel päeval. Alustuseks kõlab tõeline rariteet – helilooja hilisloomingusse kuuluv **klaverisonaat nr 1** (1950), mis on säilinud vaid käsikirjana ning ilmub peatselt noodiväljaandena esmatrükis Eesti Muusika Infokeskuse Sten Lassmanni toimetustöö tulemusena. Et teose esitusajaloo kohta pole midagi teada, võib tänast ettekannet pidada tinglikult sonaadi nüüdisaegseks esmaettekandeks.

Esimese klaverisonaadiga on ajaliselt lähedane **sonatiin nr 1 (süit) viiulile ja klaverile** (1954), mille töid esiettekandele Ines Rannap ja Elsa Avesson 30. septembril 1955 Estonia kontserdisaalis helilooja 70. juubelile pühendatud kontserdil. Helilooja Ester Mägi kirjutas kontserdile järgnenud retsensioonis:

Mõnevõrra erandiks rahvamuusika kasutamise suhtes on hiljuti loodud viulisonatiin, kus Artur Lemba on osanud oma loominguulisi kavatsusi veenvalt siduda rahvamuusikaga. Ta ei tsiteeri seda, vaid sulandab orgaaniliselt oma muusika stiili. Tänu sellele on tema muusikaline väljenduslaad sonatiinis hoopis kaasaegsem ja huvitavam. Artur Lemba loomingu põhiliseks väärtuseks jääb ikkagi tema muusika sisuline ja vormiline lihtsus ja mõistetavus, tema muusikaliste mõtete melodilisus, nende loomulik ja tasakaalukas arendamine. (Ester Mägi, „Artur Lemba muusikat kuulates“, Sirp ja Vasar nr 40, 07.10.1955).

„**Hällilaul**“, mille loomisdaatum pole teada, valmis tõenäoliselt orkestriteosena keelpillidele ja harfile (või klaverile), millega paralleelselt tegi helilooja seade viiulile ja klaverile. Teose varaseimaks trükiväljaandeks on Zimmermanni kirjastuse klaviir aastast 1910; värskeimaks aga Eesti Muusika Infokeskuse üllitatud versioonid viiulile ja klaverile ning sooloklaverile (2019).

Eesti viiulimuusika kuldvaramusse kuuluv „**Armastuse poeem**“ kannab pühendust helilooja esimesele abikaasale Sofiale. Peterburi konservatooriumi noor klaveriprofessor ja Ukraina päritolu veetlev viiulitudeng (neiupõlvenimega Mogilevskaja) tutvusid 1916. aastal ja abiellusid peatselt. Kuigi „Armastuse poeemi“ sünniaastaks on peetud sama, 1916. aastat, on see loodud siiski märksa hiljem, 1921. või 1922. aastal, mil Lemba tegutses õppejõuna Helsingi Muusikainstituudis. Nimelt meenutab ta oma käsikirjalises eluloos (1954): „Soomes ma kirjutasin ainult mõne väiksema asja, muuseas ka oma „Poème d’amour’i“ viiulile klaveri saatel, mis on välja antud Esto-Muusika poolt.“

Klaveritriosid on Lemba loomingu nimekirjas neli, lisaks üks trio keelpillidele. **Teine trio** aastast 1935 on hoogne ja romantiliselt tundeküllane teos, mis tuli esiettekandele 6. veebruaril 1936 Tallinnas autori (klaver), Rudolf Palmi (viiul) ja August Karjuse (tšello) poolt. Järgmisel päeval ajalehes Uus Eesti ilmunud artiklis leidis Eduard Visnapuu, et „esimene jagu *Moderato e maestoso* on trios kõige parem, pakkudes päris õnnestunud loomingut. Selles leidub elamuslikkust ja soodsasti arendatud käsitlust. Ka kolmas jagu *Allegro moderato* sisaldab väärtusi, mis õigustatult äratavad huvi, ainult sinna seguneb mõningaid vähema kaalukusega väljendusi. Keskmine osa *Andante tranquillo* kipub andma magusust; siin tekibki varjulisem koht. Üldiselt A. Lemba uus trio sisaldab kunstimaitset muusikat, mida võime lugeda vastava ala rikastamiseks.“

1928. aastal, mis jääb Lemba kontserditegevuse kõrgaega, kirjutas ta kaks rahvaviisi temaatikaga sooloklaveriteost: „Eesti rapsoodia” ja „**Fantaasia eesti rahvaviisidele**”, mõelduna ilmselt talle endale esitamiseks.

Need teosed on oma tehnilise teostuse poolest lähedased Liszti rapsoodiatele, ka arengujoon on neil samasugune [...] Lemba kasutab siin rahvaviise puhtdekoratiivselt, nad on vaid lähtepunktiks tema särav-virtuoossele pianistlikule fantaasiale. Seetõttu ei saa Lemba teoseid vaadelda rahvusliku stiili seisukohalt, mille loomist helilooja pole endale eesmärgiks seadnudki, vaid neid tuleb hinnata kui esimesi näiteid meie väikesearvulisest virtuoossest klaveriliteratuurist.

(„Eesti muusika II”, Mart Humala ülevaade klaverimuusikast)

Artur Lemba panustas paarikümne teose näol ka **soololaulu** žanrisse. Johannes Jürisson võtab kogumikus „Eesti muusika I” selle kokku järgnevalt:

Kunagi oli soololaul olnud mõnus ajaviide, millelt ei oodatudki sügavamaid kunstilisi üldistusi. Nüüd esitati nimetatud žanrile niisama suuri sisunõudeid kui igale teisele muusikateosele. A. Lembale ja A. Kapile oli vähe soololaulu nimetusest, nad asendasid selle sõnaga „romanss”, mis eeldas sügavamate elamuste kajastamist. Kui kunagi valitses tekst muusika üle, siis nüüd taotleti nende tasakaalu. Mitte salmi-, vaid läbikomponeeritud laul, kus iga luulesalmi tekstivarjundite jaoks on leitud vastav muusika – see oli eriti A. Lemba huviobjektiks. Romansside aluseks võttis helilooja sageli väikese meloodilise motiivi, millest kasvas välja kogu järgnev muusika. Koos hingelise elamuse süvenemisega muutub harmoonia rahutuks, meloodia intervallid laienevad, tessituur läheb tihedamaks ja pingelisemaks, saavutades haripunkti laulu kulminatsioonil, mis asub tavaliselt teose lõpu eel. Nii muutus kunagine salmilaul ühtseks terviklikuks teoseks.

Artur Lemba loomingule pühendatud kontserdi lõpetab taas üks uunikum – **Sümfooniline süit kahele klaverile** (1946), mis valmis teadaolevalt Eesti NSV Muusikafondi direktori Aleksei Stepanovi tellimusel. Tõenäoliselt komponeeris helilooja selle toona tuntust koguvale klaveriduole Anna Klas – Bruno Lukk. Duo mängis Lemba 70. juubelikontserdil 1955. aastal Estonia kontserdisaalis süidi kahte osa, ent teose tervikettekande kohta andmed puuduvad, seega on tänane ettekanne selle loo esitusajaloos tähtis hetk.

Evelin Kõrvits

Arete Kerge on lõpetanud klassikalise laulu erialal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia bakalaureuseõppe dots Nadia Kuremi ja Matti Pelo lauluklassis ning maksimumhindega magistriõppe Roomas Santa Cecilia konservatooriumis maestra Rebecca Bergi juhendamisel. Ta on osalenud Gabriela Tucci ja Renato Brusoni meistrikursustel ning täiendanud end Pesaros toimunud Rossini akadeemias maestro Alberto Zedda juhendamisel. Arete Kerge on pälvinud I koha 2010. aastal Napolis toimunud Santa Chiara võistlusel vaimuliku klassikalise muusika kategoorias, võites preemia „Chori Praefecti”. Samuti on ta saavutanud III koha 2011. aastal Spoleto toimunud rahvusvahelisel ooperilauljate võistlusel. 2011. aasta sügisel auhinnati teda Santa Cecilia konservatooriumi poolt parimale lauljale jagatava preemiaga „Premio Via Vittoria”. 2014. aastal võitis ta Pariisis toimunud rahvusvahelisel Flame muusikakonkursil klassikalise laulu kategoorias esikoha. 2015. aastal valis Richard Wagneri Ühing laulja aasta stipendiaadiks. Eestis on talle omistatud 2010. aastal Marje ja Kuldar Sinki nimeline preemia „Noor laulja”.

Arete Kerge on esinenud solistina Eestis, Soomes, Rootsis, Norras, Venemaal, Poolas, Itaalias, Prantsusmaal, Hollandis, Iirimaa, Kreekas, Šveitsis, USA-s, Kanadas ja Barbadosel. Ta on laulnud Zürichi Tonhalls, Berliini Konzerthausis ja New Yorgi Lincoln Centeris. Kerge on soleerinud järgmiste orkestrite ees: Berliini Konzerthaus Orkester, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Jerusalemma Sümfooniaorkester, Tallinna Kammerorkester, L'Orchestra Euro-Adriatica, Joensuu Sümfooniaorkester, Järvi Akadeemia Sinfonietta, Eesti Sinfonietta, Vanemuise Sümfooniaorkester, Corelli Barokkorkester, Peterburi N. Rimski-Korsakovi nim. Muusikakolledži sümfooniaorkester. Kerge on teinud koostööd mitmete dirigentide ja pianistidega, sh Arvo Volmer, Olari Elts, Tõnu Kaljuste, Giordano Bellincampi, Kaspars Putniņš, Carlo Palleschi, Darrell Ang, Frédérick Haas, Jurjen Hempel, Hilary Griffiths, Aleksei Vassiljev. Lisaks on ta laulnud koos maailmakuulsa baritoni Renato Brusoniga, tähistamaks maestro lavakarjääri alguse 50. aastapäeva.

Arete Kerge ooperirollide hulka kuuluvad Elena (Rossini „La donna del lago“), Governess (Britteni „The Turn of the Screw“), Angelica ja Genovieffa (Puccini „Suor Angelica“), Tirsi (Händeli „Cor fedele in vano sperì“), Fanny (Rossini „La cambiale di matrimonio“), Madama Vezzosa (Ciampi „La favola dei tre gobbi“), Lisetta (Leo „La zingaretta“), Kate Pinkerton (Puccini „Madama Butterfly“), Rosina (Mozarti „La finta semplice“), Nella (Puccini „Gianni Schicchi“) ja Sandrina (Mozarti „La finta giardiniera“). Ta on laulnud Teatro Lirico Sperimentale di Spoleto teatris ja Guardiagrele ooperifestivalil. 2024. aastal tegi ta oma debüüdi Rahvusooperis Estonia.

Suurvormidest kuuluvad Kerge repertuaari Britteni „Sõjareekviem“, Beethoveni missa C-duur, Händeli „La resurrezione“, J. S. Bachi Johannese passioon, „Magnificat“, „Kohvikantaat“, „Ach Gott, wie manches Herzeleid“ ja „Talupojakantaat“, Vivaldi „Gloria“, „Magnificat“, Mozarti reekviem, „Exultate, jubilate“, „Vesperae solennes de confessore“, „Missa brevis in G“, Mendelssohni „Suveöö unenägu“, „Magnificat“, 2. sümfoonia „Lobgesang“, Fauré reekviem, Charpentier' „Te Deum“, „Messe de Minuit“, Pergolesi „Stabat Mater“, Wagneri „Wesendoncki laulud“, Respighi „Il tramonto“, Tobiase „Joonas“, Singi „Pärast Kolgatat“, Kanguri „Magnificat“, Lepnurme „Lunastus Kristuses“, Tobias-Duesbergi reekviem ja Sisaski „Missa nr. 1“.

Triin Ruubel-Lilleberg on lõpetanud Tallinna Muusikakeskkooli Tiiu Peäske ja Rostocki Kõrgema Teatri- ja Muusikakooli professor Petru Munteanu juhendamisel. Õpingute ajal osales ta mitmetel konkurssidel, võites muuhulgas I preemia ja kaks eripreemiat Kloster Schöntali rahvusvahelisel viiuldajate konkursil. Ruubel-Lilleberg on üks uue muusika ansambli Neophon asutajatest aastal 2011. Sellega seoses on ta teinud koostööd selliste heliloojatega nagu Wolfgang Rihm, Peter Ruzicka ja Jörg Widmann. Lisaks kammer- ja ansambliteostele on tema kaasaegse muusika repertuaaris oluline koht ka sooloteostel ning ta on olnud paljude teoste esmaettekandja. 2018. aastal esines Ruubel-Lilleberg kontserdisarja „Debüt im Deutschlandfunk Berlin“ raames Berliini Filharmoonia laval.

Debüütkontserdil esines ta koos oma pianistist kaksikõe Kärt Ruubeliga. Sama koosseisuga andsid nad kontserdi ka Berliini kuulsas Konzerthausis. Ruubel-Lilleberg on hinnatud kammermuusik, kes esineb paljudes erinevates koosseisudes muusikutega nii Eestist kui ka mujalt (Elisabeth Leonskaja, Víkingur Ólafsson, Matthew Hunt jt). Viimase aja üheks olulisemaks koostöök on kõigi Brahmsi viiulisonaatide esitamine koos pianist Frank-Immo Zichneriga. Aastast 2015 on Triin Ruubel-Lilleberg Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri kontsertmeister. Külaliskontsertmeistrina on ta astunud üles Bremeni Saksa Kammerfilharmoonikute ning Prantsuse Raadio Filharmooniaorkestri koosseisus. Ta on ka EMTA viiuliõppejõud ja juhendab noori viiuldajaid Järvi Suveakadeemias Pärnus ning meistrkursustel Saksamaal ja Portugalis. 2017. aastal pälvis ta Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia kui särav solist ja kontsertmeister, tunnustati tema kõrgetasemelist muusikutööd orkestrites ja ansamblites. Peagi on viiuldajal ilmumas heliplaat Elgari viiulikontserdi, Stenhammari romansside ja Artur Kapi teosega „Viimne piht“, mis on salvestatud koos ERSO ja Neeme Järviga.

Mari Poll, Henry-David Varema ja Mihkel Poll on rahvusvahelise haardega interpreetid ning hinnatud pedagoogid, triona on nad tegutsenud 2013. aastast alates ja selle aja jooksul esinenud nii Euroopas, Venemaal kui ka Hiinas. Ansambli repertuaar hõlmab laia valikut muusikat Mozartist, Beethovenist ja Brahmsist kuni nüüdisheliloojate teosteni. Erilisel kohal on trio repertuaaris eesti helikunst, sealhulgas klassikute nagu Artur Lemba ja Heino Elleri teosed, aga ka meie kaasaegsete – Erkki-Sven Tüüri, Arvo Pärdi ning Riho Esko Maimetsa looming. 2021. aasta sügisel ilmus Triol Poll-Varema-Poll eesti heliloojate klaveritriodest ka album, mille andis välja Poola plaadifirma DUX. Albumile on salvestatud Heino Elleri, Arvo Pärdi, Artur Lemba ja Riho Esko Maimetsa muusika ning selle esitluskontserdid toimusid muuhulgas Berliini Konzerthausis ja Hamburgi Elbphilharmonie's. 2023. aastal pälvis trio Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia laiahaardelise ja rahvusvahelise kammermuusika-aasta eest.

Sten Lassmann on Eesti üks väljapaistvamaid pianiste, kes on soosiva tähelepanu osaliseks saanud nii kodu- kui ka välismaal. Lassmann on edukalt andnud soolo- ja kammerkontserte ning soleerinud paljude orkestrite ees. Ta on esinenud sellistes mainekates kontserdipaikades nagu Moskva Konservatooriumi suur ja väike saal, Purcell Room Londonis, Giuseppe Verdi saal Milanos, Glenn Gould Studio Torontos ja Keelatud Linna kontserdisaal Pekingis. Sten Lassmann on solistina üles astunud koos paljude hinnatud dirigentidega, nagu Jüri Alperten, Nikolai Aleksejev, Paul Mägi, Risto Joost, Mihhail Gerts, Mikk Murdvee, Tõnu Kaljuste, Toomas Kapten, Vello Pähn, Toomas Vavilov, Mikk Üleoja, Arvo Volmer, Lauri Sirp, Valle-Rasmus Roots ning Olari Elts. Lassmann on ka pühendunud kammermuusik ning viimaste aastate lavapartnerite hulka kuuluvad viiuldajad Stanislav Pronin, Pavel Berman, Natalia Lomeiko, Mikk Murdvee, Katariina Maria Kits, Robert Traksmann, Triin Ruubel, Movses Pogossian ja Anna-Liisa Bezrodny, sopran Arete Kerge, metsosopranid Karis Trass ning Maarja Purga, bass Pavlo Balakin ning tšellist Valle-Rasmus Roots.

Sten Lassmann on õppinud Tallinna Muusikakeskkoolis, kus tema õpetajad olid Ell Saviauk, Ira Floss ja Ivari Ilja; seejärel Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Ivari Ilja klaveriklassis ning Londoni Kuninglikus Muusikaakadeemias, kus teda juhendas prof Ian Fountain. Ta on end täiendanud ka Pariisi Konservatooriumis prof Brigitte Engereri käe all ning osalenud paljude tuntud muusikute, teiste hulgas Boris Bermani, Konstantin Lifschitzi, Michael Rolli, Alexander Satzki, Howard Shelley ja Maxim Vengerovi meistriklassides. Lisaks esikohale VI vabariiklikul pianistide konkursil Tallinnas (2002) on Lassmann saavutanud auhinnalisi kohti mitmetel rahvusvahelistel konkurssidel. Londonis pälvis Lassmann Alexander Kelly mälestusauhinna (2007) ning oli Harold Hyam Wingate fondi stipendiaat 2009–2012. Ta on XIV Heino Elleri nimelise muusikapreemia (2011) ja Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia laureaat (2015, 2021) ning valiti aastal 2018 Londoni Kuningliku Muusikaakadeemia liikmeks (ARAM).

Sten Lassmann on süvenenult tegelenud Heino Elleri klaveriloomingu esitamise, salvestamise, uurimise ja tutvustamisega ning on salvestanud kogu Elleri klaverimuusika – 206 teost. Elleri klaverimuusika oli Lassmanni doktoritöö aluseks Londoni Kuninglikus Muusikaakadeemias (filosoofiadoktori kraad esituspraktikas, 2013) ning vahemikus 2011–2023 andis ta Londonis koostöös plaadifirmaga Toccata Classics välja üheksast CD-plaadist koosneva sarja „Heino Eller – Complete Piano Music“. Viimane album pärjati Parima Klassikaplaadi auhinnaga Eesti Muusikaauhinnad 2024 galal. 2024. aasta sügisel ilmus Lassmannil koostöös Valle-Rasmus Rootsiga Toccata Next kaubamärgi alt album „Estonian Cello“, kus kõlab muuhulgas esmakordselt kogu Elleri tšellolooming, ning koostöös Maarja Purgaga Toccata Classics alt „Ester Mägi Complete Songs for female voice“ (Mägi laululoomingu esmakordne tervikkäsitus). Lassmann on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia interpretatsiooniosakonna klaveri vanemlektor, Eesti Klaveriõpetajate Ühingu juhatuse liige ning MTÜ Eesti Pianistide Liidu ja Heino Elleri SA asutajaliige.

Age Juurikas on orkestraalse ja sugestiivse esituslaadiga soolopianist ja kammermuusik, aga ka kirglik pedagoog, kellel on õpilasi nii Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias kui Tallinna Muusika- ja Balletikoolis. Ta on esinenud soolokontsertidega ja kammerkoosseisudes mitmete eesti ja välismaiste tuntud interpretidega pea kõikjal Euroopas ja Põhja-Ameerikas ning soleerinud mitmete orkestrite ees, sh ERSO, Tallinna Kammerorkester, Pärnu Linnaorkester, Läti Riiklik Sümfooniaorkester, Leedu Riiklik Sümfooniaorkester ja Ukraina Rahvuslik Akadeemiline Sümfooniaorkester. Ta on teinud koostööd dirigentidega, nagu Neeme Järvi, Kaspars Putniņš, Arvo Volmer, Risto Joost, Kaspar Mänd jpt. Teda on pärjatud mitmete väärikate auhindadega nii Eesti kui ka rahvusvahelistel konkurssidel. Samuti on ta pälvinud mainekaid tunnustusi, nagu Neeme Järvi nimeline preemia (2003), Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia (2014), Eesti Interpreetide Liidu aastapreemia (2023) ja Eesti

Muusikanõukogu interpretatsioonipreemia silmapaistva kontserttegevuse eest klaverikunstnikuna (2024).

Age Juurikas alustas muusikaõpinguid 4-aastaselt Tallinna Muusikakeskkooli eelklassis ja lõpetas kooli 1998. aastal prof Toivo Nahkuri klaveriklassis. Õpingud jätkusid Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Peep Lassmanni juhendamisel, ühtlasi täiendas ta end vahetusüliõpilasena Sibliuse Akadeemias professorite Liisa Pohjola ja Matti Raekallio käe all ning Karlsruhe Muusikakõrgkoolis prof Kalle Randalu klassis. 2003–2007 õppis ta Moskvast Tšaikovski-nimelise konservatooriumi aspirantuuris prof Vera Gornostajeva ja tema assistentide Sergei Glavatskihi, Darja Petrova ja Maksim Filippovi juhendamisel. Olulise õpetaja ja nõuandjana on tema kõrval olnud ka prof Matti Reimann.

Pianisti lemmikrepertuaar pärineb 20. sajandi esimesest poolest, samuti huvitub ta kaasaegse muusika esitamisest ja teeb koostööd mitmete heliloojatega. Oma kontserdikavasid kujundades on ta püüdnud ujuda vastuvoolu – mitte jääda klassikaliste paljumängitud teoste raamistikku, vaid leida oma kavades alati koht värskemale ja vähemesitatud muusikale. Age Juurikas on osalenud mitmetes suuremahulistes kaasaegse muusika projektides, nagu Grisey' „Vortex temporum“, Stockhauseni „Mantra“ ja Toivo Tulevi klaverikontserdi „Nada“ ja Tatjana Kozlova-Johannese klaverikontserdi „Blow your house down“ esiettekanded. Age Juurikas on salvestanud ERRi arhiivi kõik Mart Saare klaveriprelüüdid, Skrjabini ja Albénizi klaveriteoseid ning erinevates koosseisudes uuemat eesti kammermuusikat. Alates 2017. aastast on Age Juurikas ERP artist. 2018. aasta alguses ilmus tema debüütplaad „The Soul of Fire“, mis pälvis aasta kammermuusikaalbumi tiitli. Juurikas on festivali „Eesti Klaverisuvi“ algataja ja kunstiline juht ning 2024. aastast festivali KLAVER kunstiline juht.

Maksim Štšura on eesti pianist, helilooja ja muusikateadlane. Ta on omandanud bakalaureusekraadi *cum laude* Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Ivari Ilja klaveriklassis ning magistrikraadi ja artisti diplomi Londoni Kuninglikus Muusikakolledžis (Royal College of Music) prof Gordon Fergus-Thompsoni juhendamisel. 2020. aastal kaitses ta RCM'is doktoritöö teemal „Translating Twenty-First-Century Orchestral Scores for the Piano: Transcription, Reduction and Performability“. Alates 2020. aasta septembrist töötab Štšura kammermuusika, klaveri ja muusikaajaloo lektorina Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias. Aastatel 2022–23 oli ta Kultuuriministeeriumi rahastatud projekti „Mart Saare klaveriprelüüdide performatiivne tervikkäsitlus“ vastutav täitja ning 2025. aastal osaleb Heino Elleri loomingu katalogiseerimisega tegelevas uurimisrühmas.

Maksim Štšura on esinenud Eestis, Soomes, Saksamaal, Prantsusmaal, Itaalias, Austrias, Hollandis, Mehhikos ning paljudes Suurbritannia kontserdisaalides. Ta on soleerinud selliste orkestrite ees nagu Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Rahvusoper Estonia sümfooniaorkester, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkester, Narva Linnaorkester jt ning teinud koostööd dirigentidega nagu Vello Pähn, Nikolai Aleksejev, Paul Mägi, Jüri Alperden, Aleksandr Titov, Anatoli Štšura, Mihhail Gerts ja Risto Joost. Ta on esinenud mitmetel festivalidel, näiteks Deal, St Magnus ja Brighton Festival Inglismaal, Järvi festival Pärnus, rahvusvaheline Mravinski-nimeline muusikafestival Narvas ning KLAVER, festival „Virmalised“, „Beethoven–250“ ja Eesti Muusika Nädal Tallinnas. Maksim Štšura on pälvinud tunnustust paljudel konkurssidel, sh I preemia rahvusvahelisel Chopini-nimelisel noorte pianistide konkursil Narvas (2000) ja I preemia VII Eesti pianistide konkursil (2008). Samuti on ta 2013. aasta Suurbritannia kolledživahelise Beethoveni konkursi võitja. 2021. aastal pälvis Štšura Eesti Kultuurkapitali aastapreemia kõrgetasemelise rahvusvahelise kontserttegevuse eest solisti ja kammermuusikuna.

Aastal 2012 moodustatud Foyle–Štšura Duo võitis 2015. aastal Salieri–Zinetti rahvusvahelise kammermuusika konkursi ja Euroopa Beethoveni Klaveriühingu duode konkursi. Muusikud on esinenud kuulsates saalides, nagu Concertgebouw Amsterdamis ja Wigmore Hall Londonis, samuti Cervantino festivalil Mehhikos ning New Yorgi kammermuusika festivalil. Hooajal 2018/19 ilmusid duo debüütplaadid: „The Great War Centenary” Hollandi plaadifirma Challenge Recordsi jaoks ning Penderecki ja Lutosławski viiuli ja klaveri koguteosed Suurbritannia plaadifirmale Delphian Records. Aastatel 2020–2022 üllitas duo kolm plaati Challenge Recordsile lindistatud Beethoveni viiulisonaatide tsüklist. Albumid on saanud kriitikute heakskiidu sellistes väljaannetes nagu BBC Music Magazine, Gramophone ja Muusika.

Sven-Sander Šestakov alustas klaveriõpinguid viieaastaselt Tartu I Muusikakoolis õpetaja Anne-Lii Mändmetsa juures. Seejärel astus Šestakov Heino Elleri nimelisse Tartu Muusikakooli, kus õppis Kadri Leivategija ning Jaan Kapi juhendamisel. Muusikaõpingud jätkusid Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Ivari Ilja klassis. Ta on esinenud koos mitmete orkestrite ning nimekate dirigentidega nagu Kaspar Mänd, Andres Mustonen (MustonenFest 2019 Iisraelis), Olari Elts (EMTA-ERSO kontserdil „Beethoven ja Kotzebue”), Lilyan Kaiv ja Sander Tamm, ning üles astunud soolokavadega Mustpeade majas, Tartu Heino Elleri Muusikakoolis Tubina saalis ning Tallinnas Postimehe majas. Šestakov on korduvalt võitnud auhinnalisi kohti riiklikel koolidevahelistel konkurssidel (2014–2017), samuti kolmanda preemia nii III Stockholmi rahvusvahelisel muusikakonkursil (2014) kui ka XIII Padova rahvusvahelisel muusikakonkursil Itaalias klaveriduos koos Gerda Klemmiga (2015). VIII Eesti noorte pianistide konkursil (2016) pälvis ta teise koha ning IX Eesti pianistide konkursil (2019) diplomi ning ERSO preemia. 2018. aastal võttis Šestakov osa telesaatest „Klassikatähed”.

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

EESTI KULTUURKAPITAL

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.

Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

